

10/2018

XBF10

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

ZAHRANIČNÍ POVÍDKY

Steve Rasnic Tem

Halloweenská ulice

Gregory Norman Bossert

Mezi vyschlými žebry

Tobias S. Buckell

Dopravní Shoggothové

Stephen Gallagher

Bedna

Garth Nix

Shay Corsham Loden

ČESKÉ POVÍDKY

David Šenk

Nohy letí vesmírem

PUBLICISTIKA

Jason Sanford

Čínská science-fiction se představuje

Robert Kostěnek

Hra na Boha II

Cena: 95 Kč – 4, eura

9 771804 660004

Jana Rečková
Strombie

HOROR

S.R.O.

GDPR

Levně, rychle a kvalitně Vám poradíme s jeho zavedením

Co to je ?

GDPR (General Data Protection Regulation) je Obecné nařízení o ochraně osobních údajů, které poskytuje rámec pro dodržování souladu se zásadami ochrany osobních údajů v Evropě

Platnost GDPR:

Od 25. 5. 2018, v celé Evropské unii

Dnem platnosti nahrazuje zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a evropskou směrnici 95/46/ES

Co hrozí za porušení ?

Za porušení, nezavedení či nepřipravenost všem organizacím hrozí pokuta v maximální výši 20.000.000 EUR nebo 4 % z celkového ročního obrátu společnosti (vyšší z obou možností)

Zpracovatelům osobních údajů dále hrozí žaloby od subjektů údajů s nárokem na náhradu škody, organizace jsou vystaveny ztrátě důvěry a reputace.

Stále radíme se zavedením a zajištěním/udržením certifikace nejen následujících norem :

Řízení kvality	dle ISO 9001
Enviromentální management	dle ISO 14001
Management BOZP	dle BS OHSAS 18001
Ochrana Informací ISMS	dle ISO 27001

* * *

Při poradenství a certifikaci spolupracujeme s QES Cert s.r.o.

Pro naše klienty jsme schopni zajistit i provádění nezávislé revizní a inspekční činnosti, sledování měnící se legislativy (zejména ad OHSAS 18001, ISO 14001, ISO 27001+GDPR) a zajištění hospodářských a podnikatelských rizik.

**Předplatitelé časopisu XB - 1 mají automatickou slevu 10 %
na služby QSJ s.r.o. po celý rok 2018**

WWW.QSJ.CZ

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Obsah

Zahraniční SF

Steve Rasnic Tem: Halloweenská ulice	3
Gregory Norman Bossert: Mezi vyschlými žebry	5
Tobias S. Buckell: Dopravní Shoggothové	11
Stephen Gallagher: Bedna	15
Garth Nix: Shay Corsham Loden	22

Domácí SF

Jana Rečková: Strombie	28
David Šenk: Nohy letí vesmírem	56

Publicistika

Jasona Sanford: Čínská science fiction se představuje	59
Robert Kostěnek: Hra na Boha II	62

Fantastická věda

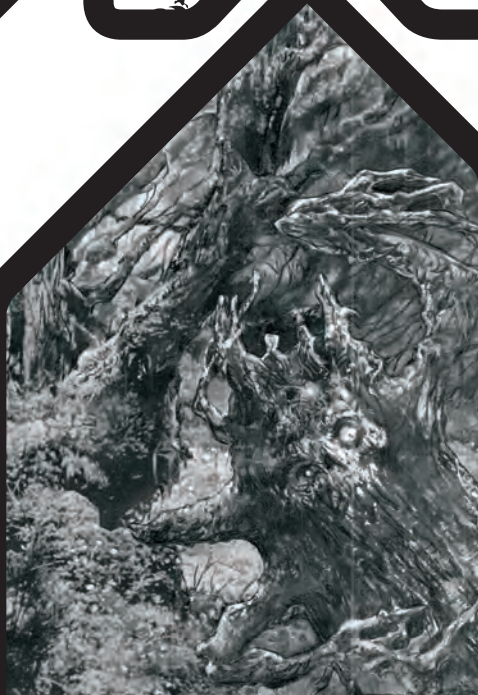
Kdo stavěl Stonehenge?; Kdo je na světě nerychlejší?; Planeta anebo hvězda?; Hvězdnaté nebe 2 léta rychlostí 6 Ma	61
---	----

Filmfaroniáda

<i>Filmové premiéry; Hotel Artemis; Upgrade; MEG: Monstrum z hlubin; Důvěrný nepřítel; Slender Man; Klapka!</i>	67
---	----

Vivisektor

<i>Čtenáři čtenářům; Eda Vlasák: Tam nahoře ovce nejsou; Pasi Ilmari Jääskeläinen: Den falešné kočky; Eka Kurniawan: Krása je stigma; Osvícení v temnotě; Ladislav Chrudina: Milenci z roku 2042; James Russell: Ochránci draků; Joe Abercrombie: Ostré konce; Barbora Walterová – Benešová: Došel nám čas; Jiří Kamen: Elvis ze Záluží; Grady Hendrix: Exorcismus mé nejlepší kamarádky; Bob Shaw: Dvojnici v čase; Mlžný ostrov zbarvený do ruda; Z neznámého světa a další příběhy; Nové knihy</i>	72
---	----

Šéfredaktor

Vlado Ríša

risa@casopisxb1.cz

Zástupce šéfredaktora

Jaroslav Jiran

jiran@casopisxb1.cz

Redaktor

Martin Šust

sust@casopisxb1.cz

Časopis XB 1 s.r.o.

Praha 1, Nám. Republiky 1081/7

PSČ 110 00

www.casopisxb1.cz

Tisk

tmv a. s.

Distribuce

společnosti holdingu PNS a. s.

prodejny firmy Relay

Předplatné

SEND s.r.o.

(www.send.cz/casopis/728/xb1)

Číslo vychází 5. 10. 2018

Cena 95 Kč (4 EURA)

© Casopis XB1 s.r.o.

ISSN 1804-6606

MK ČR E 19853

Přetisk a jakékoli šíření povoleno

jen se souhlasem vydavatele.

Titulní strana Jan Štěpánek

Horor v Česku

Probůh, nemíním v XB-čku psát o politice či imigraci. Opravdu mi půjde o literární směr, který u nás (tedy v časopisu) jednou do roka obsadí celé číslo... tedy abych pravdu řekl, někdy se to úplně nepovede, ale například letos prakticky ano.

Mluví se, že horor je u nás taková Popelka. Když vyjde hororová kniha, je to vesměs překlad a českých autorů hororu je prý pomálu.

Přiznám se, že horor mohu, ale takový ten Hitchcockův – nenápadné zvyšování napětí, šokující závěr... Dodnes se slzu v oku vzpomínám na sérii povídkových sbírek, které tento velikán vybíral z časopisu *Alfred Hitchcock Mystery Magazine* a u nás poprvé vyšly koncem šedesátých let minulého století ve slovenských a posléze i českých překladech (*Moje nejmilší strašidla*, *Strašidla na dobrou noc*, *Strašidla nejstrašnější...*). u nich jsem se opravdu bál, díky atmosféře i geniálním nápadům. Dodnes, když je podzimní večer a za okny fučí silný vítr, a kapky deště buší do okna, si tyto knihy rád otevřu. Takový *Hvězdající pokoj* nebo *Moucha* zaberou vždycky.

V podobném, avšak ryze českém duchu psal horory Miloslav Švandrlík, kterého jsem dlouhá léta znal jako humoristu a hlavního autora Černých baronů. Když vyšel *Draculův švagr*, koupil jsem si ho domnívaje se, že se budu bavit. To se splnilo, leč úplně jinak, než jsem si myslel, je tu hromada povídek plných černého humoru a magické hrůzy. Hned několik mi jich dodnes utkvělo v paměti, například taková *Poprava na Kramberku* zamrazí kdykoli si na ně vzpomenu.

Když přišla éra zombií, hektolitřů prolité krve (ve filmech prý kečupu), přestaly mě, zvláště ty filmové horory, bavit. Jedinou výjimkou byl *Choking Hazard*, jehož natáčení jsem se díky Jirkovi Procházkovi, který mě zlanářil, zúčastnil coby zombivec (překlad pro neznalé - zombie myslivec) a byla to velká sranda (pro režiséra Marka Dobeše to byl, předpokládám, opravdu horor, když měl zvládnout takovou bandu roz dováděných kamarádů).

Samozřejmě tu jsou dobré příběhy českých autorů, které se dají zařadit mezi horory, i když jich není mnoho. Nicméně naše webová stránka se letos věnovala celý týden nastupujícím českým hororovým autorům a jak to tak vypadá blýská se na lepší hororové časy.

V soutěži Daidalos se hororové příběhy neobjevovaly zrovna často, ale letos to vypadá jinak. Mám přečtenou asi polovinu povídek a překvapilo mě, kolik jich patří právě do tohoto žánru.

Vlado Ríša

Vynález zkázy

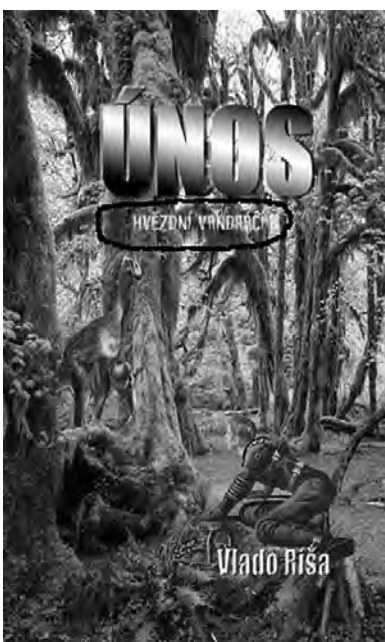
Před šedesáti lety 22. srpna 1958 proběhla v českých kinech premiéra filmu, který v tomtéž roce do slova obletěl svět – Vynálezu zkázy. Během svého uvedení v New Yorku se promítal současně v 96 kinech a získal řadu prestižních ocenění, včetně Velké ceny na EXPO 58 v Bruselu. Snímek byl v roce 2015 díky projektu Čistíme svět fantazie digitálně restaurován.

Člověk se pořád učí

V poslední době jsem se zařadil mezi doyenů nejen ve scifistické obci. V SF se pohybuji již pěknou řádku let, vbrzku už to bude padesátka, ale stále občas zírám jako tele na nová vrata. Není to jen tím, že se musím stále učit nové a nové programy...

Na posledním Knižním veletrhu se

u našeho stánku zastavily dvě dámy, představily se jako knihovnice a vyčínily mi, že na román *Únos* je podtitulek *Hvězdní vandráci 2*, i když je to samostatný příběh.

„To je špatně,“ pravila jedna, „lidi si to pak nepůjčují, protože si myslí, že si nejdřív musí přečíst první díl. Příště tam napište: *Ze světa Hvězdných vandráků* a bude to v pořádku!“

Tiše jsem na ně zíral a styděl se jako káraný prvňáček. Zavrtěly hlavami, nechápajíce, jak je možné, že tak jasnou věc neznám.

VR

Prodejci XB-1

Pokud máte potíže sehnat náš časopis a nechce se vám si ho předplatit, tak máte možnost najít prodejnu, která je nejbližší vašemu bydlišti či pracovišti. Distributor nám poskytl letošní seznam prodejců. Ten naleznete na našem webu na adrese:

<http://www.casopisxb1.cz/distribucni-mista/>

Deskohraní

13. 10. – 21. 10. 2018

Deskohraní je festival plný deskových a karetních her, předváděček, turnajů, volného hraní a jiných atrakcí. Je určen všem hravým lidem z celého světa, malým i velkým, expertům i amatérům. Připravujeme program pro děti i dospělé, pro hráče i veřejnost, nabízíme mistrovské turnaje i začátečnické soutěže.

<https://www.facebook.com/deskohrani/>

Tyršův Dům, Újezd 40, Praha

FanCity

18. 10. – 21. 10. 2018

Festival fantastiky a her připomene letní Festival fantazie.

Videohry včetně hudebních, deskové a karetní hry, hry miniatur... Sci-fi a technologie; fantasy, mýty a historie... Hraní a turnaje; seriály a filmy; přednášky, besedy, workshopy, soutěže...

<http://www.fancity.cz/>

KD Junior, Riegrova 6, Chotěboř

Halloweenská ulice

(HALLOWEEN STREET)

Halloweenská ulice. Nevědělo se, kdo ji kdy takhle pojmenoval, ale jiné jméno neměla. Nikdy neměla ani plechovou ceduli s názvem.

Táhla se podél potoka a dalo se do ní vejít jen jedním způsobem: přes rozviklaný, napůl shnilý dřevěný mostek, na kterém pod oprýskaným červeným nátěrem místy vykukovala šedá zteřelá prkna. Městský odbor dopravy ho označil jako bezpečný pouze pro pěši a cyklisty.

V ulici stálo všeho všudy osm domů a nikdo si nepamatoval, že by najednou byly obydlené víc než tři. Nájemníci nikdy nevydrželi dlouho.

Bylo to dokonalé místo, kam jít o Halloweenu. Děti sem vodily jiné děti, menší nebo bázlivější než byly ony samy, aby je trochu poděsily. A aby si ty menší a bázlivější učúrlly do kalhot.

Domy byly povětšinou prázdné. V jednom prý dlouho bydlívala stará paní, ale nikdo o ní nevěděl nic určitého krom toho, že snad před několika lety zemřela. Dva stejné domy uprostřed ulice patřily kdysi dvěma postarším bratrům, dvojčatům. Identické špičaté štítové střechy se tyčily nad druhými patry jako skepticky zdvižená obočí, vchodové dveře byly úzké a malá okna každou zimu zamrzala. Bratři tam bydleli pouhého půl roku a věčně se spolu přes celou ulici hádali.

Domy na obou koncích ulice byly v nejhorším stavu. Ve střeších zely díry po chybějících taškách a dlouhé cáry olupujícího se nátěru připomínaly podzimní stromy shazující listy. Nakláněly se z obou stran jako velké dlaně, které chtějí smáčknout ostatní stavení do hrstí. Další tři domy poničil požár a začernalá prkna vytvářela zákoutí plná setrvalých stínů.

Pravděpodobně nejvíc vzrušoval děti osmý dům. Nebylo na něm nic zvláštního.

Naopak. Každé děcko by v takovém domě rádo bydlelo. Stěny měl natřené jiskřivou bělobou, která zářila do noci, velká okna působila přátelským dojmem, stejně jako jasně modrá střecha. Květiny prospívaly jakoby samy od sebe a trávník podivuhodně odolával pleveli.

Kdo se o to všechno staral? Něco takového přece nebylo samo sebou! Když děti vodily do Halloweenské ulice nováčky, vždy se držely od bílého domu v uctivé vzdálenosti.

* * *

Děvčátko se jmenovalo Laura. Bydlelo na druhé straně potoka, který lemoval Halloweenskou, a z okna svého pokoje mohlo pozorovat všechny domy. Vidělo, kdy tam kdo přichází a co tam dělá. Nic nehodnotilo, ani nesoudilo, jenom vše sledovalo a občas proneslo téměř neslyšné „Ahoj“ k oknu svého pokoje a k přichozím za potokem. Svým „Ahoj“ tu a tam zdravilo i domy v Halloweenské.

Laura měla být hezká. Na záda jí padaly dlouhé vlnité vlasy plavé tak, že za normálního světla působily dojmem bílé. Malé ruce a drobné rty fungovaly jako barometr: když se cítila dobře, měla je hebké a růžové, a bledé a suché, když nebyla ve své kůži.

Jenže Laura hezká nebyla. Ne že by s jejím obličejem bylo něco přímo v nepořádku. Byl prostě prázdný. Nepříjemná teta, která měla problémy s pitím, říkala, že „Laurin obličej postrádá jakékoli známky osobitosti.“ Matka vzala jednou Lauru do obchodního centra, kde jakási pouliční umělkyně vystřihovala portréty z černého krepového papíru, a zaplatila pět dolarů, aby udělala portrét i Lauře. Žena to nakonec vzdala se zoufalým výrazem v obličejí a se slovy, že „to dítě nemá žádný profil!“

Laura poslouchala, když si o tom matka s otcem později povídali.

„Vidím jí v obličejí různé věci,“ řekla tehdy matka.

„Co tím myslíš?“ otec zněl při konverzaci s matkou vždy netrpělivě.

„Já nevím, co tím myslím! Prostě jí ve tváři vidím různé věci a nikdy si přesně nedokážu vzpomenout, co to bylo. Stíny a... A něco bílého. Tak bílého, že mám pocit, že do té běloby zmizí. Jako by to byly mraky. Nebo zasněžený svah.“

„Ty ses zbláznila!“ zasmál se otec šokovaně.

„Víš přesně, co tím myslím!“ zvýšila matka hlas. „Ty se jí do obličejí už ani nedíváš, protože víš, co tím myslím. Není to přímo smutek. Je to něco, s čím přišla na svět. Něco, co sem nepatří. Jako by se narodila do špatného světa. Bože můj! Je jí už jedenáct a takováhle je od miminka.“

„Je to hezká malá holčička.“

Laura dobře věděla, že to otec nemyslí doopravdy.

„A co oči? Řekni mi, Dicku, jaké má oči.“

„Co by měla mít s očima? Má je hezké...“

„Tak mi je popiš! Dokážeš to? Jakou mají barvu? A jaký tvar?“

Otec nic neřekl a brzy po hádce odešel nasupeně z domu. Laura věděla, že by její oči popsat nedokázal. Nedokázal by to nikdo.

Laura nedělala žádné odsudky ani úsudky, když o ní lidé mluvili. Jen poslouchala a sledovala všechno očima, které nikdo neuměl popsat, a nikdo by si nedokázal vzpomenout, jaké jsou.

Samotnou ji napadalo, že to není tím, že by byla smutná. Ani tím, že by na ni rodiče byli zlí, nebo že by žila hrozný život. Rodiče na ni vůbec nebyli zlí, a i když přesně nevěděla, jaký život žije, byla si jistá, že hrozný není ani trochu.

Pravdou, nebo přinejmenším velkou částí pravdy ovšem bylo, že se skutečně narodila do špatného světa. Nebavilo ji dělat věci, které zajímaly ostatní děti. Nebavilo ji hrát si, dívat se na televizi, povídat si s ostatními. Nic z toho ji nezajímalo. Namísto toho měla své tiché myšlenky, když předstírala, že spí, ale ve skutečnosti poslouchala, co si povídají rodiče. Vyslechla všechny jejich hádky. Tiché myšlenky jí vířily hlavou, když pozorovala okolí, i ve chvílích, kdy se lidem nedařilo popsat, jaké má oči. Měla je také, když sledovala Halloweenskou ulici, zářivě bílý dům a všechno, co se tam dělo.

Tiché myšlenky měla, i když předstírala, že se nenarodila do nesprávného světa; že ve skutečnosti nepatří do žádného světa.

Mezi dětmi mohla být oblíbená. To, že bydlela kousek od Halloweenské a že na ni viděla z okna svého pokoje, ji k tomu předurčovalo. Nikdo neměl dům tak blízko a tak skvělý výhled. Jenomže Laura samozřejmě oblíbená nebyla a o svůj výhled se s nikým nepodělila. Vysedávala celé dny ve školní lavici a o Halloweenskou ulici s nikým nemluvila.

* * *

Ale o posledním Halloweenu se oblékla a šla ven. Její matka z toho měla obrovskou radost, protože do té doby to Laura nikdy neudělala. Matka se jí vždy snažila přimět, aby se přidala k ostatním dětem. Kupovala a vyráběla pro ni kostýmy, brala ji na besídky pořádané místní farou a školou, kde děti vesele rejdlily převlečené za duchy, upíry a princezny, a vypadaly v maskách, jako by jim hlavy otekly do groteskních rozměrů. Jenže Laura o kostýmy nestála. S vážným obličejem seděla bez hnutí na místě, dokud to matka konečně nevzdala a neodvezla ji domů. Nikdy nechodila s dětmi koletovat a nikdy na sebe žádnou halloweenskou proprietu nevzala.

Toho roku ale řekla, že chce o Halloweenu vyrazit ven. Matka ji

vozila po celém městě ve snaze sehnat pro ni něco pěkného. Laura netečně seděla na sedadle spolujezdce, poslušně vešla do každého obchodu, který matka vybrala, a pokaždé zavrtěla hlavou, když se ptala, jestli se jí líbí některý z kostýmů, které v obchodech ještě zbyly.

„Nevím, kam bychom mohly ještě jít, Lauro,“ vzdychla si matka v drogerii velkého obchodáku, a probírala se přitom hromadou halloweenských převleků. „Za pár hodin bude tma a tobě se zatím nelíbila jediná věc, kterou jsem ti nabídla.“

Laura sáhla do hromady a vytáhla odtud lacinou masku ženy středního věku (klidně mohlo jít i o mladíka) s tvářemi a rty natřenými sytou červení. Temné stíny kolem očí připomínaly modřiny a obočí tvořila hrubá silná tmavá linka.

„Ale miláčku, není to trochu...“ Laura vstrčila masku matce do ruky. „Tak dobře,“ kývla matka a vzala z hromady ještě světlemodré šaty. „Podívej, jak je tohle hezké! Co myslíš, hodilo by se to k té masce?“ Laura přikývla, aniž se podívala, a zamířila ke dveřím. Její obličej připomínal masku už teď.

Ten večer odešla z domova, až když proud koledníků u jejích dveří ustal. Na první pohled vypadalo, že ji Halloween letos zajímá ještě méně než obvykle. Zůstávala ve svém pokoji, když skřítci, čarodějnice a všemožní jiní zakrslí pidižvíci přicházeli k jejích dveřím jak po jednom, tak ve skupinkách, chichotali se, koledovali a dělali vylomeniny. Pár jich viděla i naproti v Halloweenské. Netroufli si blízko k domům, jenom si hráli na honěnou a běhali krátkou ulicí sem a tam. Bylo jich mnohem méně než v minulých letech.

Matka za ní několikrát přišla a otevřela dveře pokoje s otázkou: „Nechceš už jít, holčičko? Jestli nevyrazíš co nejdřív, dojde všem cukroví a už nic nedostaneš.“ Laura pokaždé zavrtěla hlavou, pohled upřený z okna na Halloweenskou ulici.

Když konečně sešla dolů, byla už většina dětí zpátky doma. Na sobě měla své nejlepší šaty a na obličej lacinou masku, kterou jí matka odpoledne koupila.

Rodiče seděli v obývacím pokoji a matka pro ni měla připravený bleďmodrý kostým.

„Vždyť má sváteční šaty, Ann,“ obrátil se otec k matce. „A je moc pozdě, aby šla sama ven.“

Matka si Lauru nervózně prohlížela: „Mohla bych tě někam dovézt, holčičko.“

Laura zavrtěla hlavou.

„Dobře. Tak si na ty hezké šaty alespoň natáhni tohle,“ napráhla k ní ruku s bleďmodrým kostýmem, „ať si je neumažeš.“

„Proboha, vždyť je to dítě! Nemůže si dělat, co sama chce!“ Otec upustil noviny na podlahu a otočil se k Lauře zády, aby neviděla, jak moc se na ni i na matku zlobí. Ale Laura věděla své. „A ta maska! Vypadá v ní jako děvka! A zakrývá jí oči, musí v ní být úplně slepá! Kde má oči? Vůbec je pod tím krámem nevidím.“ Zato Laura viděla jeho oči, celé červené a smutné.

„Konečně dělá něco normálního,“ zašeptala matka ochraptěle. „Copak ti není jasné, že právě to je důležité?“

Laura beze slova přešla obývací a vzala si z matčiných rukou bleďmodrý kostým. Chvilí váhala a potom, co otec vztekle vydusl z místnosti, jí matka pomohla s oblékáním. Kostým byl moc velký, ale matka přesto vyjekla s přehnaným nadšením: „To je nádhra!“ Laura vykročila ke dveřím a matka jí je běžela otevřít. „Užij si to, holčičko!“ přála jí nepřirozeně veselým hlasem, ale nad ústy roztaženými ve falešném úsměvu jí v očích problikávala začínající panika. Laura vyšla ven, aniž se rozloučila.

Když minula několik domů, svlékla si bleďmodrý hábit, přehodila ho přes živý plot a s hlavou toporně vztyčenou pokračovala dál. Masku jí zářila ve světlech pouličních lamp jasnou červení a slabý vánek jemně čečral sváteční šaty, které šero zbarvilo do smetanové barvy. Mířila do Halloweenské.

Na mostku se zastavila a pohlédla dolů na potok. Z temné hladiny

jí mezi žlutavými pablesky oplácel pohled obličej mladého muže. Nebo to snad byla žena středního věku? Jasně červená ústa vypadala, jako by krvácela.

Vkročila do Halloweenské. Byla tam sama, široko daleko nikde nikdo.

Kráčela dál, na sobě své nejlepší šaty, na obličej lesknoucí se masku a pod ní oči, které byly pro ostatní neviditelné.

Domy vypadaly jako vždy, prázdné a temné s výjimkou jednoho jediného, toho, který zářil do tmy barvou mraků či sněhu.

Domy si žily po svém, zněly po svém, hýbaly se po svém, ztracené ve svých tichých myšlenkách. Zrozené do jiného světa.

Jejich oči byly pro normální svět neviditelné.

Laura došla k bílému domu s úhledně posekanou předzahrádkou a s květinami, které prospívaly bez zjevné péče. Fasáda měla barvu sněhu zdviženého větrem či nebe za bílého nebe. Vešla dovnitř.

* * *

Když skřítci, strašidylka, piráti a tanečnice přecházeli mostek do Halloweenské, vyhlédla stařena z okna. Skousla si ret, aby měl rudější barvu, promnula si staré, nevidoucí oči a vetřela čerň do hrubé linky obočí. Nebyla krásná, ale ani ošklivá. Zatím ne. Její obličej si nikdo nepamatoval.

Krásné, sněhobílé vlasy jí padaly hluboko pod ramena.

Její dům byl v ulici nejhezčí. Jako jediný měl na zahrádce květiny a fasáda mu jako jedinému zářila novotou. Byl to její domov, místo, kam patřila. Všechny děti, nebo alespoň ty, které si na to troufaly, přicházely k domu o každém Halloweenu.

„Jen pojďte,“ pronesla směrem k oknu s pohledem upřeným na ulici. „Jen pojďte,“ zopakovala, když zarachotily mošničky a košíky s vykoledovanými sladkostmi. „Vy jste zapomněli, že?“ pronesla pološeptem, když na domovní dveře zabušili první chichotající se skřítkové. „Úplně jste zapomněli,“ pokračovala, když se dveře začaly otřásat pod malými pěstičkami a zvučet dychtivým dětským smíchem. „Poškrábejte si ty své hlavičky velké jako tykve, to nejdůležitější nevíte – že Halloween je svátkem mrtvých.“

Poprvé vydáno v magazínu F&SF v červenci roku 1999

Přeložila Blanka Petáková

MEDAILONEK

STEVE RASNIC TEM

Americký spisovatel (nar. 1950) je českým čtenářům znám díky své povídkové tvorbě, však je také autorem více než tří set padesáti kratších prací, za které si vysloužil Světovou cenu fantasy, hned několik Cen Brama Stokera či Britskou cenu fantasy. Povídky shromáždil kupříkladu ve sbírkách pod názvy *City Fishing* (1999), *The Far Side of the Lake* (2001), *In Concert* (2010), společně s manželkou Melanií, *Onion Songs* (2013) a v obsáhlém sborníku *Out of the Dark* (2016). Spolu s manželkou napsal rovněž romány *Daughters* (2001) a *The Man on the Ceiling* (2008), samostatně pak tituly *Excavation* (1987), *The Book of Days* (2003), *Deadfall Hotel* (2012) a *Blood Kin* (2014). Poslední jmenovaný, Cenou Brama Stokera odměněný román spadá do subžánru hororové jižanské gotiky a není v něm nouze o duchy, čarodějnictví, skryté síly a dvě různé časové linie, z nichž jedna se odehrává v krizi zmítaných Spojených státech třicátých let minulého století. Námi vydaná povídka byla nominována na Cenu mezinárodní hororové společnosti a Cenu Brama Stokera. O rok později byla vybrána do hororových ročenek Stephena Jonese a editorské dvojice Ellen Datlowové a Terri Windlingové.

Gregory Norman Bossert

Mezi vyschlými žebry

(BETWEEN DRY RIBS)

Otřu si z čela kapku potu a posunu si stoličku, abych tu americkou rodinku mohla sledovat v zrcadle za barem. Většina turistů, kteří sem zabloudí z holandské strany ostrova, si vybere sezení venku na terase. Ovšem většina turistů sem vůbec nepříjde; do baru Belle Vue chodí hlavně dělníci z malého průmyslového areálu na kraji Marigotu; vyhlídka je odsud jen na sklady a parkoviště u polikliniky a na pár palem, v tom vedru zplihlých a povadlých.

Tahle rodinka ale trvá na tom, že se posadí uvnitř. „Chceme se schovat před sluncem,“ prohlásí otec a posune si propocenou kšiltovku z čela. Na pupku pod růžovou košilí se mu rýsuje propocené kolečko. Matka v halence s odhalenými zády se ovívá čelenkou s plastovým kšiltem; spálená kůže jí mezi lopatkami vytváří záhyby, mezi nimiž stéká čůrek potu a rozlévá se jí do skvrny na kříži. Chlapci je asi deset let; hrbí se u stolu ve vytahaném basketbalovém tílku s dlouhými průramky, které mu sahá až k hubeným bokům. Dívka, o pár let starší, trůní na židli přilepená ke svému mobilu. Ze sourozenců vyzařuje dokonalá bezstarostnost dětí z lepší rodiny.

Anebo je jejich nevšímavost příliš okázalá? Příliš dokonalá? Vylovím z kapsy zapalovač a položím ho na barový pult.

„Voilà, mademoiselle,“ vykřikne barman, až mě tím poleká. „Nous avons enfin obtenu quelques glaçons.“ Prostře na baru ubrousek a postaví na něj moje zázvorové pivo a rum. Celá paže se mu rovnoměrně leskne potem, tím černým leskem celoživotního místního usedlíka.

V porovnání s ním jsou moje prsty bledé, jako bych na Svatém Martinu nežila pět let, jako bych neměla senegalskou matku, jako bych se ani nesnažila sem zapadnout. V barvě kůže mám přimícháno příliš mnoho pařížské šedi, příliš mnoho kouře a betonu a také příliš mnoho stmívání na sněhu, těch dlouhých stínů vrhaných pod nízkým úhlem, o nichž nesmím přemýšlet. Mé paže jsou nestejně opálené, ochablé, orosené potem a absolutně nádherné.

Aspoň že se mnou barman mluví francouzsky. Americké rodince za mnou přinesli pití, číšník jim trpělivou angličtinou vysvětluje, že kostky ledu už jsou na cestě. Jsem si jistá, že tihle mě považují za zdejší, za nudnou patronku vysedávající v ospalém místním baru, který je však pořád příliš rušný, než abych tu měla klid. Ale pro mě je příliš rušný celý Marigot, i když ve srovnání s holandskou stranou je to ospalá díra. I tak se tu objevuje příliš mnoho cizích tváří, příliš mnoho podivných přízvuků. Jen v barmanově francouzštině, v té nezaměnitelné ostrovní zpěvavosti se vzdáleným názvem matčiny kreolštiny, jež v jeho řeči zaznívá, nalézám uklidňující jistotu.

V zrcadle vidím, jak otec s matkou procházejí jídelní lístek se směsí bezradnosti a hrůzy ve tvářích. „Co tady děláme?“ jako by říkaly jejich pohledy, tak daleko od pestrobarevných tržišť u mola, kde přistála vyhlídková loď s posádkou holandských studentů, kteří vynechali ročník, aby si užili dobrodružství v bezpečném dosahu svatostánků McDonalds, Starbucks a PizaHut. I jejich rozpaky a to, jak pokaždé se škubnutím přimhouří oči a vtáhnou hlavu mezi zpocená ramena, kdykoli barman zatne sekáček do ledu, i tohle všechno mi škýtá uklidnění.

Chlapec se na židli zkroutil a prstem přimáčkl za ocas ke stěně gekona; v zrcadle sleduji, jak se gekonovi odlomí ocásek a zvířátko uniká do bezpečí. Dívka odložila telefon. Její odraz mi

věnuje pohled, příliš odměřený a prázdný, z něhož mi po celém temeni a za podprsenkou vyrazí čerstvý pot. Cítím pach vlastního strachu. Dívka si po čele přejíždí plechovkou Coca-Coly; odraz je ale příliš křivý a zrcadlo příliš vlhké a rezavé, než abych mohla poznat, jestli má čelo mokré potem, anebo jen vlhkostí z orosené plechovky.

Zdejší vlhkost pronikne všude, i můj zapalovač občas selhává. Představuji si jeho vábivý plamen a bojuji s nutkáním vyzkoušet, jestli funguje. Místo toho vytáhnou kapesní nůž, otevřu ho, podržím ostřím nahoru a přejeďu po něm posledním článkem ukazováčku.

Ze vzdáleného konce baru se ozve rachocení, ve sklenicích zazvoní led a barman s číšníkem se rozesmějí, sklonění nad něčím titěrným. Barman mi tu věcičku přinese a zeširoka se přitom usmívá. „Pour la femme cool, pas comme certains...“ laškovně se zaculí a pohodí hlavou s těmi svými nádherně zjižvenými lícními kostmi směrem k americké rodince. Na pultu vedle mojí sklenky přistane další ubrousek a on na něj postaví maličkého sněhuláka, vysekaného z ledu, s rukama z párátek a prázdnými důlky místo očí. Ubrousek ho před horkou deskou pultu chrání jako maličký plážový ručník – ne ten barevně potíštěný jako ty, co se prodávají na místním trhu, ale seversky zářivě sněhobílý. Čerstvě vybroušené křivky a dřevěné hůlky jsou hladké, strohé, dokonalé. Připomínají mi všechno to, o čem – dokud se ta dívka dívá – nemohu, o čem *nesmím* přemýšlet.

* * *

Do sněžného hotelu to bylo z Helsinek ještě celý den cesty na sever. Když jsem vystoupila z vlaku, odpoledne pokročilo a slunce už viselo nízko nad obzorem. Se mnou vystoupily další dvě ženy, které měly namířeno do hotelu – drobná Texa-sanka Casey a robustní Australanka Kate. Vzaly jsme si společný taxík a za jízdy jsme si směsicí angličtiny a francouzštiny ve třech různých přízvucích vyprávěly zážitky z cest.

Hotelem jsme byly na první pohled zklamané – připadal nám úplně obyčejný. Taxík nás vysadil před nízkou dřevěnou budovou, která připomínala sklad, ale ukrývala v sobě kancelář, jídelnu a klubovnu. Pak jsme se ovšem nechaly provést. „Chatky“ pro hosty nebyly jen tak obyčejně postavené ze sněhu a ledu – byly vysochané do prazvláštních tvarů sněžných duchů a ledových královen, yettiů a démonů ajakaši, všechny vzájemně propojené cestičkami, které se na způsob labyrintu větvily mezi vysokými sněhovými valy a nečekaně ústily do skrytých zahrad ledových květů a k zamrzlým bazénům plným škeblíček se sněžných opic. Čím víc jsme toho viděly, tím bizarněji to celé působilo.

A to platilo i o našem průvodci, z něhož se vyklubal nejen majitel a ředitel hotelu v jedné osobě, ale zároveň i hotelová posluha, hlavní sochař a architekt. Byl to Fin, ale mluvil anglicky se silným australským přízvukem. Měl břicho jako žok, ruce jako lopaty a vůbec každá jednotlivá část jeho jen středně vzrostlé postavy byla sama o sobě enormní, takže výsledek budil dojem loutky poskládané z nespočetných dílů. Tenký knírek, který měl pod nosem, vypadal, jako by mu ho někdo dodatečně přilepil. Jmenoval se Matti Kokko a něco ve způsobu, jak se nám představil a jak si přitom mohutnou tlapou poklepal na

krempu klobouku, poslalo Casey smíchy do kolen, takže se musela zastavit v háji sněžných kaktusů, kde dobrou minutu předstírala, že se potřebuje vysmrkat.

Poslední zastávkou na cestě byla sauna, postavená z nemořených prken v obdobně prostém stylu jako hlavní budova. Navrhoval ji samozřejmě Matti a bylo vidět, jak je hrdý na každý detail: na bukem obloženou sprchu v malé převlékárně vpředu, na propanová kamínka vyhřívající překvapivě prostornou saunovací komoru. Z terasy byl výhled na jezero a po schůdkách se dalo sejít k díře vysekané do ledu. „Kdybyste chtěly vyzkoušet místní tradice,“ komentoval to Matti. A když už byla řeč o tradicích, byl nesmlouvavý, co se týkalo saunovacích pravidel. Trval na tom, že nesmíme měnit nastavenou teplotu, polévat kameny příliš málo ani příliš mnoho a saunovat se v oblečení, dokonce ani v plavkách ne. „Nezdravé to je, dokonce nebezpečné,“ varoval je. „Pára se musí dotýkat kůže, kůže se musí potit, nesmí být zakrytá. Dneska večer vám ukážu, uvidíte.“ Poslední větu pronesl tak bezelstně, že nezněla ani moc úchylně, jenom Casey se znovu bezmocně rozhlížela.

Do mojí chatky se vcházelo zívajícími ústy lesního muže. Vyržela jsem uvnitř asi dvacet minut, než ze mě vyprchalo první okouzlení interiérem v podobě lesního zákoutí s propleteným ledovým větrovím a skotačícími veverkami a já si uvědomila, že uvnitř bez nadsázky mrznu. Natáhla jsem na sebe ještě jedny legíny, vyhrabala z tašky knížku a vydala se zpátky do hlavní budovy.

Cestou jsem se zastavila, abych si vyfotila sněhové sochy sněžných opic. Ať už byl Matti regulérní cvok nebo jen zvláštní podivín, bezesporu měl talent. Sněžné opice si hověly v ledových vírech s rukama vzájemně propletenými za zády a s hlavami zvrácenými dozadu blahem. Klečela jsem před nimi na ledu a pokoušela se zabrat je ze správného úhlu, když vtom ke mně zalétl hlas. „Není to legrační, jak se snaží napodobovat lidi? Člověk by se potíhal smíchy, když vidí, jak marně se snaží. Jdeš do klubovny?“

Stála na pěšince jenom v pantoflích a v bílém froté župánku, rovné plavé vlasy jí v pramenech vypadávaly z ručnickového turbanu. Sledovala mě s mírným úsměvem na tváři, s hlavou tázavě natočenou na stranu, dokud jsem si neuvědomila, že mi položila otázku. Přikývla jsem, oprášila si z kolenou a rukou sníl a vydala se k ní.

„Já jsem Anna,“ představila se a zavěsila se do mě. „A ty?“ Několik vteřin jsem na ni zírala, rozhozená jak tou samozřejmě nenuceností, tak tím nezařaditelným přízvukem – kladla stejný důraz na každé slovo, přičemž vyslovovala všechna pečlivě a trochu zpěvavě, takže její věty, ať už otázky nebo konstatování, končily vždy nenadále –, ale nakonec jsem ze sebe vysoukala: „Chloé.“ A protože mi připadalo, že její trpělivý pohled ode mě očekává víc, dodala jsem: „Chloé Martinová. Z Francie.“

„Ach, Francouzi jsou tak úžasně elegantní,“ přikývla. Její poznámka mě zaskočila nanovo, vzhledem k tomu, že jsem vypadala jako chodící chumel z vrstev ovčí vlny a technických materiálů. Ale jestli to byla ironie, nijak to nenaznačila, leda snad tím poněkud melancholickým úsměvem a vyzývavým natočením hlavy.

„Byla jsi v sauně?“ tipovala jsem.

„Byla jsem si zaplavat v jezeře. Matti Kokko říká, že lidi to tady dělají.“

Takže není odsud. Ale v místech, kde se jí shrnul rukáv, když

se do mě zavěsila, neměla husí kůže ani zježené chloupky a její pleť nebyla zarudlá ani pobledlá. Jen dokonalý bronz.

„To musíš být ze severu,“ uvažovala jsem. „Anebo z jihu,“ vzpomněla jsem si na zdravím kypící urostlou Australanku Kate.

„To musím,“ opáčila a já znovu nedokázala poznat, jestli to není otázka. Ale než jsem stačila vymyslet odpověď, která by nezněla vyloženě hloupě, došly jsme k hlavní budově.

„Podle mě je to polda,“ prohlásila u snídaně s plnou pusou Casey. „Víte, jak všechno, co řekne, zní, jako když vás vyslýchá? A ten záhadný přízvuk?“

„Ona není Finka?“ podivila se Kate nad hrnkem, v němž si míchala cukr s kávou ve stejném poměru.

„Myslím, že ne,“ zavrtila jsem hlavou. „Možná z Islandu?“

„Ruska. Ruská špionka,“ odhadovala Casey.

„Co vy Američani pořád máte s těmi poldy a špiony?“ zavrtila hlavou Kate. „A stejně nezní jako Ruska.“

„Podle toho opálení by klidně mohla být. Polda, myslím. Včera večer v sauně –“

„Tys byla v sauně?“ zasmála se Kate. „Bezva, aspoň mi můžeš ukázat, jak to funguje. Bojím se, že kdyby mi to vykládal Matti, tak se počurám smíchy.“

Casey si bleskově přitiskla prst k ústům, otočila se a zamávala. „Hej, Matti, skvělá snídaně.“

„Snídaně tady bereme vážně,“ přikývl Matti nad třetím hrnkem kávy.

„Kafe tady berete dost vážně,“ přisvědčila Kate.

„Finové mají ze všech národů největší spotřebu kafe na hlavu,“ poučil ji Matti. „Je to dobré pro zdraví, udržuje to tělní tekutiny v oběhu.“ Poplálal se po pupku.

Kate slabě zrůžověla ve tváři. Sotva Matti zapadl zpátky do kuchyně, vyprskla plnou pusou kávy rovnou na ubrus a zachrochtala: „Matti doslova překypuje zdravými tělními tekutinami.“

„Ten chlap je hotová nádrž zdraví,“ přisadila si Casey.

„Ty ses s ním fakt saunovala!“ neudržela se Kate.

„Vlastně ne,“ zavrtila hlavou Casey. „Zašla jsem se tam večer podívat. Popravdě jsem se chtěla ohřát, mám to tam z chatky blíž než sem. To je fuk. Zkrátka, uvnitř už byla Anna a saunu měla puštěnou, tak jsem tam chvíli zůstala. Náhodou to byla paráda. I spaní v té ledárně pak bylo o moc příjemnější. Už jsme byly na odchodu, když se Matti objevil. Trochu ho zklamalo, že jsme nepočkaly. Když zůstanete, ukážu vám naše tradiční saunovací techniky.“ Ale já už byla vařená a Anna se zatím stačila obléknout. Ne že by toho na sobě nosila moc, to se jí musí nechat. I když je venku mínus sto. To bude tím špičkovým výcvikem.“

„Koho by tu prosím tě špehovala?“ zeptala jsem se. „Mattiho sněžné opice, ne?“

„Pašeráky sobů,“ navrhla Kate. „Anebo sobí pašeráky!“

Casey se rozhlédla kolem a naklonila se blíž. „Přece Mattiho! Hodně se na něj vyptává. Nebo spíš klade takové poloviční otázky. Věděly jste, že Matti měl kdysi v Austrálii manželku?“

Kate se na tváři objevil zvláštní výraz.

Pokrčila jsem rameny. „Třeba se o něj zajímá,“ nadhodila jsem. „Jako o chlapa, myslím.“

Ale Casey pochybovačně zavrtila hlavou.

„Hele, to že on je takový – ehm – urostlý a ona jako lunt, ještě neznamená, že se nemůžou přitahovat,“ zavrčela jsem trochu podrážděně. „A vůbec, ten její vzhled je tak...,“ mávla jsem rukou s pocitem marnosti, „tak dokonalý, že to působí ještě míň přirozeně než to, jak vypadá on.“